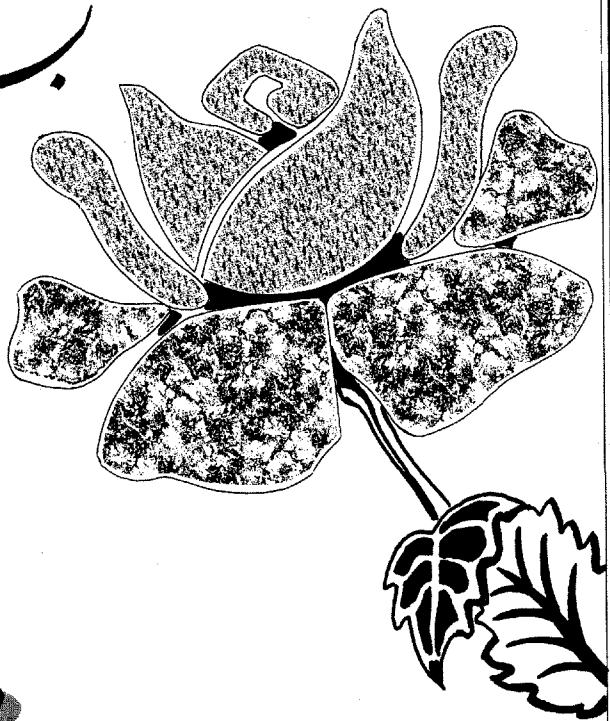
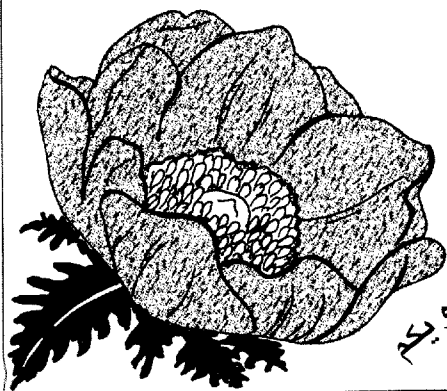

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

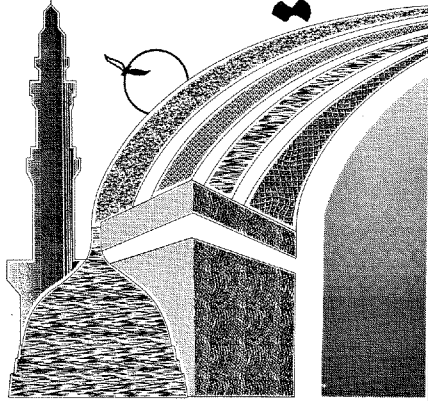
مِيقَاتُ

فصلنامه
فقهی
اجتماعی
سیاسی
تاریخی

سال ششم
شماره بیست و یکم
پاییز ۱۳۷۶

میقات

صاحب امتیاز:

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت
مدیر مسئول: سیدعلی قاضی عسکر
زیر نظر: هیأت تحریریه

ویراستار: علی ورسه‌ای
طراح: کمال ملقن
حروفچینی: مرکز تحقیقات حج
لیتوگرافی و چاپ: اعتماد

آدرس: تهران - خیابان آزادی - نبش خوش
سازمان حج و زیارت - طبقه دوم - معاونت
آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری

یادآوری:

- مسئولیت آراء و نظرات به عهده نویسندگان آن است.
- میقات، در ویرایش مطالب آزاد است.
- مقالات رسیده، بازگردانده نخواهد شد.

حج در کلام رهبر و بنیانگذار جمهوری اسلامی حضرت امام خمینی

از جای برخیزید و قرآن کریم را به دست گرفته و به فرمان خدای تعالی گردن نهید تا مجد خود و عظمت اسلام عزیز را اعاده کنید.

بیایید به یک موعظه خداوند گوش فرا دهید، آنجا که می فرماید: ﴿قُلْ إِنَّمَا أَعْظَمُ بِوَأَحَدَةِ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِزْيَانٍ...﴾^۱ همه قیام کنید و برای خدا قیام کنید. قیام فردی در مقابل جنود شیطانی باطن خودتان و قیام همگانی در مقابل قدرت های شیطانی. اگر قیام و نهضت، الهی و برای خدا باشد، پیروز است.

ای مسلمانان و ای مستضعفان عالم! دست به دست هم دهید و به خدای بزرگ رو آورید و به اسلام پناهنده شوید و علیه مستکبران و متجاوزان به حقوق ملت ها، پرخاش کنید.

ای زائران خانه خدا! در مواقف و مشاعر الهی به هم پیوندید و از خداوند تعالی نصرت اسلام و مسلمین و مستضعفان جهان را بخواهید.

ای گویندگان! ای نویسندگان! در اجتماعات بزرگ عرفات و مشعر و منا و مکه معظمه و مدینه منوره، مسائل اجتماعی و سیاسی مناطق خود را به گوش برادران ایمانی برسانید و از هم طلب نصرت کنید.

ای زائران خانه خدا! توطئه های راست و چپ به خصوص آمریکای چپاولگر و متجاوز و اسرائیل جنایتکار را به گوش عالمیان برسانید و از آنان استمداد کنید و جنایات این جنایتکاران

را بشمارید. و به خداوند متعال برای اصلاح حال مسلمین و قطع ایادی جنایتکاران التجا پیدا کنید.

و من به خواست خدای قادر مژده نصرت و پیروزی به شماها می‌دهم. **إِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَادِرٌ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ رَسُولِ اللَّهِ وَعَلَىٰ أُمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ.**^۲

● **پانوشتها:**

۱ - سبأ: ۴۶

۲ - روز عرفه، ذی‌الحجّة الحرام ۱۳۹۹ - ۱۳۵۸/۸/۳۰ ه. ش.

حج در کلام رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیه الله خامنه‌ای

برادران و خواهران عزیز در همه جای جهان! میعاد بزرگ حج را مغتنم بشمارید، آشنایی و الفت میان خود را در آن تحکیم بخشید، از سرنوشت یکدیگر باخبر شوید، از تجربه‌های یکدیگر درس بگیرید، راز ایستادگی و ثبات جمهوری اسلامی و ملت بزرگ ایران را از آنان بشنوید.

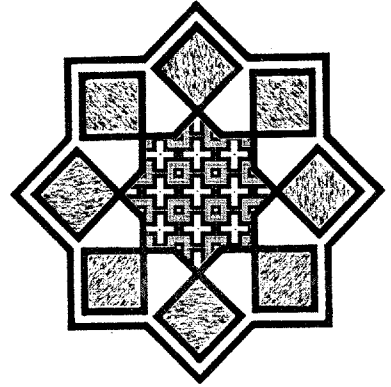
در حج به صدای بلند اعلام اتحاد کنید. به صدای بلند بیزاری خود را از جبهه استکبار و ظلم و نفاق فریاد کنید، علما و روشنفکران و شخصیت‌های سیاسی و علمی خود را به تبادل نظر با یکدیگر فراخوانید، حمایت عمومی خود را از ملت مظلوم فلسطین و طلبکاری خود را نسبت به مسأله‌ی فلسطین به گوش دشمن برسانید.

بر خلاف تبلیغات مغرضانه‌ی دشمنان، ملت ایران حج را جایگاه رفیعی برای رشد آگاهی امت اسلام می‌شمارد و از حضور خود به نفع همه‌ی جهان اسلام و نه فقط منافع خود، بهره می‌طلبد. ملت ایران حامل تجربه‌ی گرانقیمتی برای همه‌ی کشورهای اسلامی است. این ملت عظیم‌الشان توانسته است به برکت حاکمیت اسلام در همه‌ی عرصه‌ها به موفقیت‌های بزرگ دست یابد. استقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی خود را که در دوران طاغوت یکسره از دست رفته بود، به دست آورد و حفظ کند. عظمت و شوکت اسلام را در مواجهه با قضایای جهانی نشان دهد. از مرزهای خود در برابر تهاجم چندین ساله‌ای که با فکر و سلاح و پول

دشمنان اسلام به راه افتاده بود، به طور کامل دفاع کند. پس از جنگ هشت‌ساله کشور را بازسازی کند و معجزه‌ی انقلاب را در نوسازی زیربنایی کشور نشان دهد. در مجموعه‌ی جهانی جایگاهی عزیز و رفیع به دست آورد. دولتهای مردمی و منتخب خود را یکی پس از دیگری در کشور بر سر کار آورد. کاروان علم و تحقیق و پیشرفت صنعتی و کشاورزی را به راه اندازد و گام‌های بلندی در راه توسعه کشور بردارد. در سیاست جهانی صریحاً از مواضع حقی که بدان مؤمن است دفاع کند. مسأله فلسطین را در صدر مسائل جهان اسلام دانسته و علی‌رغم آمریکا و صهیونیسم که خواسته‌اند این مسأله به فراموشی سپرده شود، بطور مداوم آن را در همه جا و همه وقت مطرح سازد. به مردم مظلوم بوسنی کمکهای مؤثر برساند. در همه‌ی قضایای محنت‌بار ملل اسلامی دست یاری به سوی آنان دراز کند و با وجود فشارهای روزافزون استکبار و تهدیدهای مداوم آمریکا با صلابت و قدرت در این راهها به جلو برود. این تجربه‌ی ذی‌قیمتی برای همه‌ی دولتها و ملت‌های مسلمان است.

این جانب با صدق و خلوص، دست دوستی به طرف همه‌ی دولتهای مسلمان دراز می‌کنم و به آنان برای همکاری و همفکری در راه رفع هموم دنیای اسلام خوشآمد می‌گوییم و به همه‌ی ملت‌های مسلمان متواضعانه عرض می‌کنم که قدر خود و قدر اسلام و احکام نورانی قرآن را بدانند.

سر مقاله

و یاری اندیشورانی نیک دل در عرصه‌های بسیاری، سخنی نو و پژوهش‌هایی کارآمد ارائه داده‌اند. این همه را هرگز حدیث نفس نمی‌دانند بلکه «حدیث نعمت خداست» و سیاسی از همه اندیشوران همراه.

شاید تذکار این نکته برای پژوهشیان لازم نباشد که کم نیست مسائل تاریخی، فکری، فقهی و... که چون از آغاز شکل‌گیری آنها به تأمل و تدبیر در آنها نگریسته نشده، و گزارش و ابعاد قضیه با ژرفکاری میسر نبوده است، چه بسا سده‌ها از پس سده‌ها کسان بسیاری درباره آنها برباوری بوده‌اند و همان را پراکنده‌اند اما اکنون چون بدانها ژرف نگریسته شده، و در پرتو

پنج سال پیش «میقات» با آغازین شماره خود در خانواده بزرگ مطبوعات گام نهاد؛ با این انگیزه که میعاد باشد برای همه آنان که در مسائل مرتبط با حج اندیشیده‌اند و درباره چندی وچونی سالهای آغازین تاریخ اسلام گفتنی‌ها دارند و آنان که درباره مکه و مدینه تاریخ، فرهنگ و آداب و رسوم مردمان آن سرزمین در درازنای تاریخ موضوعی را کاویده‌اند و بحثی را سامان داده‌اند.

اکنون از پس پنج سال نشر، «میقاتیان» خدای را سپاسگزارند که به تحقق بخشیدن برخی از آرزوها توفیق یافته‌اند و صفحات میقات را مانند میدانی برای حضور اندیشه‌ها باز نگه داشته‌اند و با همّت

گره‌های موجود طرحها و پیشنهادهای سودمند و کارآمدی عرضه گردد و به نقد و تحلیل گذاشته شود، بی‌گمان به هر چه بهتر و آبرومندانه‌تر و سودمندتر برگزار شدن این عبادت بزرگ الهی یاری خواهد رساند. اکنون به برخی از مسائل اشارتی روا است: بخشی از مشکلات اکنون در هنگامهٔ عظیم زیارت، مرتبط است با تراکم جمعیت، به مثل طواف در محدودهٔ خاص بین مقام و کعبه و محدودتر از آن در ناحیهٔ حجراسماعیل بسیار دشوار و گاه غیر ممکن است. بدین‌سان اگر انبوه جمعیت توان را از زائر ربود و طواف در این محدوده را غیر ممکن ساخت باید چه کرد؟!

اکنون قربانی کردن در منا مقدور نیست و قربانگاهها یکسر در خارج از منا قرار گرفته است. افزون بر این، اخیراً در قربانگاه «معیصم» با شیوه‌های نو و تکنیک‌های جدید قربانی صورت می‌گیرد و به نیابت از حاجیان قربانی را انجام می‌دهند و حاجی را از حاضر شدن در قربانگاه منع می‌کنند؛ اگر این شیوه بگسترده و قربانگاه یکسر چنین شود، چه باید کرد؟!

قرآن کریم یکی از اهداف والای حج را «تعارف» رقم‌زده است؛ برای این شناختن و شناساندن و شناخته شدن چهره‌هایی است

نگرشی تحلیلی و ارزیابی اسناد به گونهٔ تاریخی بررسی شده است، فرآیند آن چیزی شده است جز آن که پنداشته شده و به پندارها داده شده است.

این حقیقت شاید در مسائل تاریخی بیشترین نمونه را داشته باشد. آنچه که در برخی از صفحات این مجله نمونه عینی یافته است؛ مانند «شعب ابوطالب»، «بیت‌الاحزان»، «تنگهٔ احد»، «صفه»، «وادی محسر»، «حج اکبر»، «برخی مدفونین در بقیع» و... دلیلی است روشن بر آنچه گفته شد.

از این روی «میقاتیان» باز هم فراخوانی را، که در آغازین شمارهٔ سالها فراز آورده، تکرار می‌کنند و عالمان، مورخان، پژوهشیان و فقیهان را به بازنگری و بازکاوی بحثها و موضوعات در آنچه به آهنگ‌کلی این مجله مرتبط می‌شود و گاهی از آن سخن‌رفته‌وبه‌ویژه در شمارهٔ اول مجله، ابعاد آن گزارش شده است، فرامی‌خوانند.

افزون بر بحثهای علمی، تاریخی، فقهی، بانیان میقات چنین می‌اندیشند که اگر برخی از بحثهای مرتبط با اجرای حج و چگونگی برگزاری این همایش سترگ و میعادگاه بزرگ به بحث نهاده شود؟ دربارهٔ آنها سخن به میان آید و برای گشودن

و چگونه می‌شود به این هدف بزرگ رسید. در بعد سیاسی حج، مسائل بسیاری شایان توجه و قابل طرح است. مسلمانان در این هنگامه سترگ باید چگونه باهم پیوند داشته باشند، راههای تحقق حرکتی بزرگ و کارآمد در صحنه سیاست جهانی برای مسلمانان چگونه میسر است، پس شایسته است که در مقالاتی این موضوع به گونه‌ای جدی طرح و پی‌گیری شود.

اکنون در مسائل اقتصادی، اقلیم قبله با مشکلاتی جدی رویاروی است و جامعه اسلامی با دشواریهایی مواجه است، آیا نمی‌شود در این همایش عظیم، جمعی از نخبگان جوامع اسلامی تشکیل گردد و راههای رسیدن به تبادلها و داد و ستدهای کارآمد و وابستگی زدا بررسی شود و جامعه اسلامی را با پیشنهاد راه کارهایی استوار از وضع نامطلوب برهاند.

اکنون با گسترش شبکه‌های اطلاع رسانی و برچیده شدن مرزها در حوزه آگاهی‌یابی، جامعه اسلامی به گونه‌ای دلپره آفرین در معرض هجوم اندیشه‌های دگراندیشان قرار گرفته و ضربه‌پذیر شده است. هویت دینی و مکانت فرهنگی جامعه اسلامی، دلمشغولی بزرگ درمندان گشته است. آیا نمی‌شود از این کنگره بزرگ که از همه سوی اقلیم قبله مؤمنان در کنار هم

قرار می‌گیرند بهره‌گرفت و چگونگی رویارویی با این «تهاجم فرهنگی» بل «شبیخون فرهنگی» را بررسی کرد و برای رویین تن ساختن جامعه اسلامی راه چاره یافت؟ طرح این موضوع و کاویدن ابعاد آن و چگونگی بهره‌گیری از این تجمع عظیم، می‌تواند موضوع مقاله‌ها و بررسی‌های ژرف و کارآمدی باشد.

راهیان دیار دوست از این سرزمین ارجمند، به گونه‌ای مبلغان فرهنگ انقلابی و نمایندگان هویت دینی انقلابی ایران هستند. آیا نمی‌شود برای آنان که در نوبت فرارسیدن روزگار وصال قرار گرفته‌اند، به ویژه با شناسایی دقیق حد و حدود توان آنها برنامه‌ریزی کارآمدی انجام داد و به لحاظ ذهن و زبان، آنان را تقویت کرد تا در رساندن پیام ارجمند فرهنگ ناب محمدی کار آمد و سودمند باشند و...

مسائل بسیاری دیگر و از زاویه‌های مختلف در صفحات این مجله و برای هر چه مهمتر و کارآمدتر و سودمندتر شدن این همایش عظیم قابل طرح است، که امیدواریم عالمان و پژوهشگران و محققان با به بررسی نهادن آنها ما را در هر چه پربارتر شدن مجله یاری رسانند.

و توفیق از خداوند است.

«مِيقَات حج»

